

NORSK-FINSK GRENSEVASSDRAGSKOMMISSJON
SUOMALAIS-NORJALAINEN RAJAVESISTÖKOMISSIO

PROTOKOLL

Møte i Den norsk- finske grensevassdragskommisjonen, 4.-5.9.2012

Plass: Samisk kultursenter Sajos, Enare Finland

Velkomst til Sajos ved det Finske sametinget

Opplæringssekretær Ulla Aikio-Puoskari fra opplærings- og læremateriellkontoret i det finske sametinget hilste kommisjonen velkommen til Sajos og orienterte om aktivitetene ved det samiske kultursenteret Sajos.

1. Åpning av møtet, registrering av deltakere, samt praktiske opplysninger

Kommisjonens finske formann Matti Hepola åpnet møtet. Deltagerne presenterte seg (vedlegg 1.). Offisielle representanter fra finsk side er: finsk formann Matti Hepola (Lapplands nærings-, samferdsels- og miljøsektorer/ ELY), finsk varaformann Outi Mähönen (Lapplands ELY – senter), medlem Minka Laiti (Enare kommune), varamedlem Ilmari Tapiola (Utsjokk kommune) og varamedlem Keijo Pirttijärvi (Enare kommune). Offisielle representanter fra norsk side er: norsk formann Bente Christiansen (Fylkesmannen i Finnmark), medlem Anne Toril Eriksen Balto (Karasjok kommune), medlem Cecilie Hansen (Sør-Varanger kommune) og varamedlem Frank Ingilæ (Tana kommune). Andre deltagere i vedlegg 1.

2. Godkjenning av dagsorden med eventuelle forandringer

Punkt 4.1 går ut. Dagsorden ble godkjent uten andre forandringer.

3. Kommisjonens anbefalinger fra 2011

Formann Matti Hepola konstaterte at anbefalinger fra 2011 blir tatt opp under de aktuelle punkter på dagsorden.

4. PASVIKVASSDRAGET

4.2 Aktuelle saker i Pasvik nedbørsfelt: orienteringer ved Enare og Sør-Varanger kommunes representanter

Medlem Cecilie Hansen fra Sør-Varanger kommune orienterte om aktuelle saker i kommunen.

- Fordobling av produksjon i gruva skal opp til politisk behandling i slutten av 2012, planprogrammet for konsekvensutredninger er nå på høring (frist 7.9). Enare kommune har uttalt seg i høringen til planprogrammet om sin bekymring for mulige grenseoverskridende påvirkninger.
- Det er gjennomført arbeidsmøter mellom norske og russiske myndigheter, samt nikkerverket på russisk side om miljøpåvirkningen av utslippene.
- Planer om ny oljeterminal i Kirkenes – landbasert anlegg som lagrer olje- og petroleumsprodukter i fjell. Et landbasert anlegg er bedre enn skip til skip omlasting. Et godt beredskapsapparat følger med en eventuell utbygging. Dette vil være til gagn for hele

regionen. Selskapet Stolt-Nilsen har presentert planene for kommunestyret mandag 3.9. Dette kan gi mange nye arbeidsplasser i kommunen.

Medlem Minka Laiti fra Enare kommune orienterte. Kommunestyret i Enare har gitt en høringsuttalelse om håndteringen av gruveavgang fra jerngruven i Kirkenes til planprogrammet for konsekvensutredninger. Kommunestyret uttaler at deponering av gruveavgang skulle foretas etter alternativ to i vedlegget eller med andre ord at avgangen skulle deponeres på land. Dette er første gang at det anmodes om uttalelse over grensen. Enare kommune er meget bekymret for hvilke påvirkninger avfallet kan ha på vassdrag.

Norsk formann Bente Christiansen fremhevet kommisjonens anbefaling fra 2011.

Kommisjonens anbefaling (Kirkenes 2011): *Kommisjonen anbefaler at Espoo konvensjonens prinsipper kommer til anvendelse ved konsekvensutredningene fra Sydvaranger Gruve og at myndighetene og allmennheten i Finland og Russland blir invitert til å delta i prosessen.*

Det er gjennomført dialogmøter og i regionalt planforum 31.5.2012 ble forslag til planprogram for konsekvensutredninger om fordobling av produksjon i gruven presentert. Høringsfrist for uttalelser er 7.9. Enare kommune har som tidligere nevnt uttalt seg til planprogrammet for konsekvensutredningene. Fylkesmannen i Finnmark har i sin høringsuttalelse blant annet poengtert Espoo konvensjonen og forskrift om konsekvensutredninger. Kommunen skal behandle planprogrammet og fastsette dette i slutten av året. Det blir omfattende konsekvensutredninger grunnet søknaden om fordobling av produksjonen og sjødeponiet. Alternativet for landdeponi vil også bli utredet. Fylkesmannen mener nå at prosessen er kommet inn i et godt spor.

Fylkesmannen har i sin høringsuttalelse foreslått at det er ønskelig at den norsk-finske grensevassdragskommisjonen kan uttale seg i saken. Bente Christiansen foreslår, at sekretariatet lager utkast til uttalelse og at denne sendes for kommentarer til kommisjonsmedlemmene.

Vedtak:

Det norske sekretariatet får i oppdrag å utforme utkast til høringsuttalelse til planprogrammet for konsekvensutredninger. Sekretariatene sirkulerer utkastet til kommisjonsmedlemmene i respektive land og etter dette sendes den til Sør-Varanger kommune.

4.3 Om reguleringspraksisen av Enaresjøen og gjennomføringa av reguleringen i 2011-2012

Vassdragsingeniør Juha-Petri Kämäräinen fra Lappland ELY- senter orienterte om gjennomføring av reguleringen av Enaresjøen og dens historie. En statlig overenskomst mellom Russland, Norge og Finland fra 1959 ligger til grunn for reguleringen. I 1999 gikk man over til en mer økologisk reguleringspraksis. Målet er at tilstanden i vassdraget og især næringsforholdene for fisk og kvaliteten på fisken skulle forbedres, uten betydelige ulemper for vannkraftproduksjon eller organismsamfunnene i Pasvikelva.

Under reguleringsbefaringen i 2012 konstaterte man at snøens vannverdi vinteren 2011-2012, og vårens tilsig er i nærheten av langtidsgjennomsnittet. Mye nedbør i juni og i begynnelsen av juli hevet vannstanden i Enaresjøen over anbefalt vannstand og til nærheten av øvre grense. I juli og begynnelsen av august var man nødt til å la vannet gå forbi de øvre kraftverkene i Pasvikelva. Lite nedbør i august førte til at vannstanden gikk ned til rundt anbefalt nivå mot midten av måneden. På nåværende tidspunkt, i begynnelsen av september, er vannstanden nært middelverdien av anbefalt vannstands nivå og holder seg etter nåværende prognoser på det anbefalte vannstands nivået til slutten av året.

Hvis dagens prognoser angående klimaendring blir til virkelighet, kommer økning av tilsig om vinteren og motsvarende minskning av tilsig om sommeren til å være den største utfordringen for reguleringen i fremtiden.

4.4 Effekter av vannregulering og klimaendringer på fuglefaunaen og vannmiljøet i Pasvikelva

Sakkyndig Olga Makarova fra Pasvik Zapovednik (Pasvik naturreservat) orienterte om aktivitetene og arbeidet i Pasvik naturreservat. Hun fremhevet at økning av antallet observerte fuglearter fra 172 til 229 i løpet av hundre år (1907-2007) signaliserer endringer i miljøet og derfor må man studere virkninger av klimaendring. Uorganisert reiseliv, fremmede arter, oljeutslipp fra kraftverk, regulering og klimaendring truer virksomheten i naturreservatet. For høy vannføring tidlig på sommeren er ødeleggende for fugler som hekker langs Pasvikelva. Særsomt bekymret er man for en planlagt øking av effekten på kraftverkene på russisk side. Blir dette gjennomført, bør man ta hensyn til fuglenes hekkeområder og tider, for å unngå skadevirkninger. Man bør med andre ord gi anbefalinger om at påvirkningene på naturen skal være minst mulige.

Olga Makarova orienterte om observasjoner gjort den 15.8.2012 nedstrøms kraftverket Jäniskoski. På steiner i bunn av kraftverkets overløpskanal observerte man et ukjent hvitt belegg, oljesøl i vannet er ikke observert. Både vannprøver og prøver av belegget er tatt. *Leder Margarita Ryabtseva* ved CLATI-laboratoriet (underlagt Rosprirodnadzor), orienterte at man så langt har funnet høye fenolverdier i vannprøvene fra stedet. Dette er giftig for alger og vannlopper. Rosprirodnadzor skal ta nye prøver og disse skal undersøkes nærmere i CLATI-laboratoriet.

Vedtak:

Kommisjonen tar orienteringene til etterretning, samt at man ønsker å få vite mer om analyseresultatene fra Jäniskoski da disse foreligger.

4.5 Resultater fra fiskeriforskninga i Enaresjøen: fiskebestander og utviklingen i fangstene og i fisket

Forsker Erno Salonen, fra Finske vilt- og fiskeriforskning orienterte om fiskebestandene og fiskeriet i Enaresjøen. Pasvikvassdragets nedbørsfelt karakteriseres av at laksefisker dominerer og av fraværet av mortefisk (unntatt ørekyt), og hork. I tillegg finnes det i Enaresjøen flere former av sik og lagesild som er blitt utsatt i innsjøen. Enaresjøens konsesjonspålegg inneholder fiskeriforespørsler, fiskeri- og fangstbokføring og prøvofiske, merking av fisk (all settefisk) og fangstprøvetaking.

I de seneste årene har man årlig satt ut cirka 0,5- 0,75 millioner en-sommer sik og cirka 250 000-300 000 rovfisk (ørret, røye og canadarøye) i Enaresjøen. Utsettingen av canadarøye opphører i 2012. Totalfangsten i Enaresjøen har lenge vært ca. 150 t årlig. Av dette utgjorde sik og lagesild i 2011 snau 100 t og rovfisk cirka 34 t. Sammenlagt finnes det 13 fiskearter i Enaresjøen. Man fører fangststatistikk på 10 av disse artene. Det er 15 yrkesfiskere som fisker i Enaresjøen, 2000 tilreisende rekreasjonsfiskere og 800 hytteeiere. 900 husstander fisker til husbehov. Av totalfangsten får husbehovsfiskerne cirka 50 %, yrkesfiskere 30 % og de tilreisende 20 %. Garnfiske er den viktigste fiskemetoden. Verdien av fisket og fangsten er cirka 1 million euro per år.

Diskusjon:

- I 2001 sluttet man å sette ut innsjølaks, man får dog fortsatt cirka 1000 kg årlig, dette tyder på at arten formerer seg naturlig.
- Utsetting av canadarøye: på norsk side har man vært bekymret for mulige skadevirkninger på norske fiskebestander. Man er fornøyd med at Finland nå slutter å sette ut denne arten. Den nasjonale strategien mot fremmede arter (Finland) påvirket avgjørelsen i denne saken.

4.6 Orientering om miljøovervåking i Grense Jakobselv

Norsk formann Bente Christiansen fra Fylkesmannen i Finnmark orienterte om resultater fra miljøovervåkingen i Grense Jakobselv. Med bakgrunn i høye nivåer av kobber og nikkell i Grense

Jakobselv (målt 2010), samt tidligere målinger av lav pH, ble det satt av midler til undersøkelser av bunndyr i 2011. Oppdraget ble gitt til det finske selskapet Apajax Oy. Det ble samlet inn bunndyr etter standardisert metode på fem stasjoner, i juni og september. Samtidig ble det tatt vannprøver for analyse av kobber og nikkel. Bunndyrene ble artsbestemt og standardiserte indekser ble beregnet. I tillegg ble sammensetningen av arter sammenlignet med tidligere undersøkelser i vassdragene Kola, Neiden, Tana, Syltefjord og Julelva. Resultatene viser fortsatt forhøyede nivåer av kobber og nikkel, med høyeste verdier øverst i vassdraget. Det ble ikke funnet noen synlige effekter på bunnfauna, som ble plassert i tilstandsklasse "god" eller "svært god". Rapporten foreslår videre undersøkelser av akkumulering av metaller i fisk.

4.7 Orientering om ENPI CBC - prosjektet 'ABC*G*heritage – Our common Northern heritage' i Pasvik-Inari området

Sakkyndig Tiia Kalske fra Fylkesmannen i Finnmark orienterte om oppstarten av Kolarctic ENPI prosjektet *ABC*G*heritage* - Arktisk biologi, kulturminnevern og geologi. Prosjektleder er Finland, Metsähallitus (Statsskog) naturtjenester. Prosjektet har som mål å øke kunnskapene om den felles natur- og kulturarven i områdene Øst-Lappland, nordøst Norge og Kola Halvøya, videreutvikle bærekraftig bruk av verneområder i formidling og naturturisme, samt nettverksbygging mellom offentlige og private aktører. Aktiviteter er innen: naturvern, miljøundervisning, geoturisme, kulturminner, formidling og bærekraftig bruk av vernede områder (utstillinger, undervisningsmaterie, film, naturstier, kurs og utveksling). Finansierte via EUs Kolarctic ENPI program + nasjonale midler. Deltagende land; Finland, Norge og Russland. Prosjektperioden er 2012-2014.

4.8 Orienteringer om miljøovervåkingsprogrammet i Pasvikelva

Sakkyndig Ilona Grekelä fra Lappland ELY-senter orienterte om det felles miljøovervåkingsprogrammet i Pasvik området. Pasvikprogrammet ble utviklet som et tre-landssamarbeid etter initiativ fra grensevassdragskommisjonen i årene 2003-2006. Det felles overvåkingsprogrammet og anbefalingene har vært i bruk siden begynnelsen av 2007, men manglende tilleggsfinansiering har ført til at bare en del av programmet er iverksatt. Pasvikprogrammets nettsider (www.pasvikmonitoring.org) fornyes og opplysninger om miljøstatus oppdateres. På sidene finnes informasjon og resultater fra overvåkingen i både luft, vann og på land.

I 2011 har man samlet inn og analysert mose- og barnålsprøver fra prøveflater i alle tre landene. Resultater skal rapporteres i løpet av 2013. Overvåking av vannkvalitet har lyktes best, og en rapport ble utarbeidet i 2011. Utslippene fortsetter å belaste miljøet i Pasvikelva, konsentrasjonene holder seg på samme nivå. I utvalgte små innsjøer i områdene Jarfjord og Vätsäri har man observert en forbedring i forsurenings-situasjonen under 2000-tallet. Grunnen til dette er minskning av sulfatnedfall. Utslippsnivåene av kobber har ikke gått ned på 2000-tallet. Utslippene av nikkel har til og med gått opp siden 90-tallet. Konsentrasjonene av disse metaller har økt i vannet i de små innsjøer og mest i Jarfjord-området.

Diskusjon:

Sakkyndig Margarita Ryabtseva orienterte om en avtale mellom Kolaskaja GMK og Rosprirodnazor i Murmansk (Føderal tilsynstjeneste på bruken av naturressurser) om påvirkningsovervåking fra industrien. Kolskaja GMK har støttet på tekniske problemer i prosessen med briketteringsanlegget i Zapoliarny men det jobbes med å få anlegget til å fungere.

Bente Christiansen orienterte om Felleserklæringen mellom president Dimitrij Medvedev og statsminister Jens Stoltenberg fra april 2010. Det årlige møte i den norsk-russiske miljøvernkommisjonsmøte gjennomføres i Pasvik 17.-18.9.2012 En avtale om harmonisering av luftovervåking mellom Norge og Russland skal undertegnes senere i høst.

4.9 Orientering om ENPI CBC – prosjektet 'Trilateral cooperation on Environmental Challenges in the Joint Border Area (TEC)'

Sakkyndig Ilona Grekelä fra Lappland ELY- senter orienterte om Kolarctic ENPI-prosjektet TEC, som er oppfølging av vannovervåking og videreutvikling av det felles vannovervåkingsprogrammet i Pasvik- Enare området i årene 2012-2014. I tillegg til industrien i Petsjenganikel er det også andre påvirkningsfaktorer i grenseområdene; vannregulering, klimaendring og langtransportert luftforurensning av skadelige stoffer. I prosjektet gjennomføres nye studier, overvåking og det utvikles modeller som støtter den felles overvåkingen. Prosjektet startet i mars 2012. I løpet av det første halve året har man planlagt og gjennomført prøvetaking og feltobservasjoner i samsvar med planen. For tiden arbeides det med analyser av prøver, modellering og sammenlikning av forskjellige måter til klassifisering av miljøtilstanden i de ulike land.

5 Forskning og vern av fiskebestander

Den norske delegasjon til kommisjonen anbefaler (Kirkenes 2011) at norske og finske myndigheter i fellesskap setter i verk tiltak for å redusere fangsten av laks i Tana i perioden forhandlingene pågår. Den norske delegasjonen ber samtidig norske myndigheter om å bidra med mer ressurser til forskning og overvåking av tanalaksen. Forskning på tanalaksen bør skje i nært samarbeid med Tanavassdragets fiskeforvaltning.

5.1 Orienteringer om status i fiskeforhandlinger for Tana

Fiskerisjef Pentti Pasanen fra Lappland ELY- senter orienterte om status i forhandlingene om en ny overenskomst om fiskeregler i Tana. Gjeldende avtale mellom Norge og Finland om fiskeforskriften for Tanavassdraget ble inngått i 1989; tidligere overenskomster går helt tilbake til år 1873. Forhandlinger for å fornye overenskomsten ble startet i 1999 og ble satt på vent i 2001. Norge foreslo den 26. april 2010 å starte opp forhandlingene på nytt. Jord- og skogbruksminister Jari Koskinen og Norges miljøvernminister Erik Solheim avtalte den 8. oktober 2011 i Helsinki å fortsette forhandlingene.

Forhandlingsdelegasjoner er oppnevnt i begge land. Representanter fra departementene, regionale fiskeforvaltningsmyndigheter og lokale forvaltningsnivåer deltar i forhandlingene. I tillegg ble det i år 2011 formelt oppnevnt en norsk-finsk overvåknings- og forskningsgruppe for Tanavassdraget med representanter fra Norsk institutt for naturforskning (NINA) og finske vilt- og fiskeri forskningsinstituttet (RKTL). Gruppen produserer informasjon om laksebestandenes tilstand og gir råd til forvaltningsmyndighetene. Gruppen rapporterer årlig om laksebestandenes tilstand og fisket. I Finland har man hørt berørte interessegrupper om behovet for å fortsette forhandlingene og om behovet for forandringer i den gjeldende overenskomsten. Forhandlingene ble startet opp den 19.-21. juni 2012 i Polmak. Under forhandlingene drøftet man de allmenne retningslinjene for fornyingen av overenskomsten og man ble også enig om arbeidsmåtene. Målet er å få til et forhandlingsresultat høsten 2013, slik at den sittende finske riksdagen (jfr. Stortinget) har tid til å behandle saken. Sannsynligvis er det ikke nødvendig at Stortinget skal behandle saken i Norge. Felles dagsorden, rapport fra den norsk-finske overvåknings- og forskningsgruppen og anbefalinger fra den nordatlantiske laksevernorganisasjonen (NASCO) spiller en viktig rolle i fornyingen av overenskomsten.

Den nåværende overenskomsten om fisket i Tanavassdraget oppfyller ikke NASCOs anbefalinger bl.a. føre-var-prinsippet i reguleringen av fisket. På grunnlag av anbefalingene bør det vurderes å fornye overenskomsten om fisket i Tanavassdraget slik at bestemmelsene er bedre tilpasset ulike situasjoner, samt et mer fleksibelt fiske. Målet for reguleringer av fisket bør være basert på forskningsresultater og rettet mot ønsket effekt. I tillegg bør reguleringene være helhetlige, slik at man tar hensyn til alle områder (elven, kysten og sjøen), alle delbestander, alle fiskergrupper og alle fangstmetoder. Overenskomsten skal sikre at fiskebestandene forblir på et levedyktig nivå og at fangsten fordeles rettferdig mellom begge stater.

Diskusjon:

- *Varamedlem Frank Ingilæ:* I Tana kommune er man glad for at man er i gang med å forhandle om en ny overenskomst. Det kan diskuteres om man har behov for slike omfattende og tunge avtaler, på finsk side burde man se på mulighetene for å gjøre prosessene lettere.
 - *Varamedlem Ilmari Tapiola:* Retten til fisket er ulik i Finland og Norge. På finsk side hører fiskeretten til gamle eiendommer. Hvis man tenker å begrense fisket, bør rettighetshaverne få kompensasjon.
 - Lokal- og erfaringsbasert kunnskap bør også tas hensyn til i forhandlinger om fornying av overenskomsten. Biodiversitetsavtalen (CBD) stiller krav til inkludering av den tradisjonelle kunnskap i beslutninger. Det er praktiske utfordringer med å inkludere den erfaringsbaserte kunnskapen og metodikken må utvikles.
 - *Formann Hepola:* Det finnes en moderne overenskomst om fisket mellom Finland og Sverige. Denne omfatter en fiskeforskrift. Forvaltningsmyndigheter kan innenfor visse grenser være fleksible i reguleringen av fisket etter tilstanden til fiskebestandene og fisket.
- Norsk formann Bente Christiansen:* Den felles overvåknings- og forskningsgruppen for Tanavassdraget er meget viktig fordi det øker den felles forståelsen om tilstanden til laksebestandene og grunnlaget for å bevare laksebestandene i vassdraget.

5.4 Oppfølging av arbeidet med å forhindre spredning av parasitten *Gyrodactylus salaris* - Orientering om status for oppfølging av anbefalinger fra ekspertmøtet i 2010

Sakkyndig Perttu Koski fra Evira (finsk mattilsyn) orienterte om status for beredskapsplanleggingen i Tana og Neiden (finsk side). Å forebygge og forhindre spredning av lakseparasitten til Tanaelva og Neidenelva er det mest sentrale, beredskapsplanlegging må til for å være beredt om man mislykkes i å forebygge og forhindre spredning. NASCOs medlemsstater bør forberede seg på en situasjon der *Gyrodactylus salaris* sprer seg til deres områder. I beredskapsplanleggingsarbeidet har man sett på saneringsmulighetene for Tana- og Neidenelva etter en mulig smitte. Å fjerne parasitten fra hele nedbørsfeltet i Tana er i praksis umulig. Med hjelp av vandringshindre for fisk kan man avgrense områder der lakseunger utrykkes kjemisk. Overvåking av mulig forekomst av parasitten i Tanaelvas nedbørsfelt er blitt gjort i Finland siden 1992. Tidlig oppdagelse av parasitten kan forsinke spredningen av infeksjonen. Allikevel er det ekstremt vanskelig å begrense smitten til et bestemt område. I Tana nedbørsfelt øker den lette adgangen til elva og den store menneskelige aktiviteten (fiske, ferdsel med båt) risikoen for spredning av parasitten.

Diskusjon:

- Mer informasjon til tilreisende fiskere og båt/ kanofolk er viktig for å hindre spredning av lakseparasitten. Infoskilt og veiledning om risikoen for spredning av parasitten bør være tydelige. Nye infoskilt er under planlegging og det er også planlagt å sette opp skilt langs Torneelva. Informasjonen bør også være tilgjengelig på russisk, for tilreisende russiske fiskere og turgåere/ fotturister.

5.5 Forskningsresultater om tilstanden til Tanalaksen

Forskningsprofessor Jaakko Erkinaro fra Finske vilt- og fiskeriforskningsinstituttet orienterte om tilstanden til laksebestandene i Tanavassdraget. Den norsk-finske overvåknings- og forskningsgruppen for Tanavassdraget produserer informasjon til støtte for forvaltningen. Tilstanden til laksebestandene i Tanaelva overvåkes gjennom prøvetaking, fangst- og fiskeristatistikk, samt yngeltetthet (el-fiske). I tillegg benytter man videoovervåking og dykketellinger. Det samles inn 2000-9000 fangstprøver (skjellprøver) per år fra de ulike fangstredskaper gjennom hele fiskesesongen. Ved hjelp av disse får man opplysninger om fiskens alder, opprinnelse og tilvekst.

Tanalaksen er meget mangfoldig. Det benyttes mange ulike typer fiskeredskaper i laksefisket: stengsel, garn, drivgarn, not og stang. Laksefangstene i Tanaelven har minsket i flere år nå. Mengden av flergangsgytende laks har økt under 2000-tallet sammenlignet med tidligere. På finsk

side utgjør fangsten tatt av tilreisende fiskere cirka 50 % av fangsten. På norsk side er det lokale fiskere som tar den største delen av fangsten. Andelen stor laks har hatt en klar nedgang når man ser over lengre tid. I 2012 var det klart flere smålaks (1SW og 2SW) og store hunner (flergangsgytere). Totalfangsten kommer sannsynligvis til å øke i 2012.

Tanalaksen er genetisk mangfoldig med mange ulike bestander. De ulike bestandene har egne tidsintervaller for når de går opp i hovedløpet av Tana. På grunnlag av dette kan fisket og bevaringen av laksebestandene organiseres og forvaltes på en bærekraftig måte. Laksebestandene i Tanavassdraget blir beskattet på kysten, i fjorden, i elvemunning, i hovedløpet og i sideelvene. Man har foreløpig vurdert tilstanden til laksebestandene i fem sideelver til Tana på norsk side og fastsatt gytebestandsmål. Gytebestandsmålet for laksebestandene i alle disse fem sideelvene er ikke oppnådd, og beskatningen av bestandene er ikke bærekraftig. Det er behov for begrensinger i alle typer av fiske etter laks.

Diskusjon:

- Mengden stor gytefisk ble drøftet. Jaakko Erkinaro slo fast at på lang sikt er utviklingstrenden synkende selv om året 2012 har vært bedre enn tidligere år.
- Man drøftet hvilken påvirkning turistfisket har på laksens gytevandring, samt økningen av mengden gjedde og lake i sideelvene og hvilken påvirkning dette kan ha for i lakseyngel. De varme vårene på 2000-tallet kan være årsaken til økning i mengdene av gjedder.

5.6 Orientering om status for ENPI CBC - prosjektet 'Kolarctic salmon 2011-2013'

Sakkyndig Tiia Kalske fra Fylkesmannen i Finnmark orienterte om status og fremdrift for prosjektet *Kolarctic salmon*. Sjølakseprosjektet har som hovedmål å bidra til bevaring av den atlantiske laksen, samt fremskaffe data til et bærekraftig og kunnskapsbasert forvaltningsregime. I 2011-2012 har man samlet inn prøver fra laks fra Norge, Russland og Finland for genetisk identifikasjon av opprinnelseselv. Man er i gang med å utrede innslaget av de ulike laksebestander i sjølaksefisket og kartlegger vandringsmønsteret til de forskjellige laksebestandene, samt klimaendringers påvirkning på laksen. En viktig del av prosjektet er også å føre sammen lokal og erfaringsbasert kunnskap med vitenskapelig kunnskap, samt formidling av resultater. Les mer på www.fylkesmannen.no/kolarcticsalmon

6 NEIDEN- og MUNKELVVASSDRAGET

6.1 Aktuelle saker i Neiden vassdragets nedbørsfelt

Sakkyndig Kåre Våga orienterte om følgende temaer:

- Lokalbefolkningens bekymring for den økende kanotrafikken på elva med tanke på eventuell spredning av uønsket smitte.
- Fisken og vannkvaliteten opptar og interesserer lokalbefolkningen i bygda.
- Det er et meget godt samarbeid mellom befolkningen på begge sider av grensa. Det gjennomføres to årlige møter mellom fiskerettighetshavere. Det er enighet om fisketider og fiskebesparende tiltak f. eks. 1000 kg i k ap al a fisket og utsetting av all stor laks i 2012.
- Forurensingsbekymring. Skoleinternatets (Fossheim) kloakk g ar rett ut i elva ca. 250 m fra det kommunale vanninntaket. Hyttebygging p a begge sider av elva er ogs a en bekymring. Viktig  a f olge med dette slik at det ikke eskalerer og at forurensingen  oker.
- Man vil uttale seg til h oringa for sentrale vannforvaltningssp orsm al for Neiden vannomr ade, frist innen 10. januar 2013.

Diskusjon

- Registrering av avl op i Neiden er tatt opp i planen for sentrale vannforvaltningssp orsm al for Neiden, som er for tiden ute p a h oring. Registrering av kloakk i Neidenelvas nedb rsfelt er fremlagt som tiltak.

6.4 Orienteringer om krigsetterlatenskaper i Neidenelva

Bente Christiansen fra Fylkesmannen i Finnmark orienterte. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har befart Skoltefossen og plan for fjerning av brurester er til høring hos kommunen, Fylkesmannen, Finnmarkseiendommen og jeger- og fiskerforeningen i Neiden. Planen er at brurestene blir fjernet høsten 2012.

6.5 Informasjon om belastninger til Nuorttibekken fra tettstedet Näätämö

Sakkyndig Annukka Puro-Tahvanainen fra Lappland ELY-senter orienterte om resultatene fra undersøkelsene på mulige belastninger til Nuorttibekken fra den spredte bebyggelsen fra tettstedet Näätämö. Man har bedt Enare kommune om informasjon angående antallet faste eiendommer, antallet fastboende, samt informasjon om behandling av avløpsvann i Näätämö tettsted. Man har mottatt en del av de etterspurte opplysningene. Etter de opplysninger man så langt har fått inn fra kommunen bor det i Näätämö tettsted, fast 22 innbyggere i 11 boligbygg, hvorav to er grensebevoktningens rekkehus. Det finnes 4 eller 5 forretningsbygg i tettstedet. Det finnes ikke et sentralt behandlingsanlegg for avløpsvann (renseanlegg) i Näätämö tettsted, eiendommene har egne håndteringssystemer for avløpsvann. Eldre eiendommer har vanligvis en 2-faset slamavskiller og et jordbasseng. Nyere eiendommer har mer effektive håndteringssystemer for avløpsvann. Eldre eiendommer har fått en overgangsfase inntil år 2016.

Lappland ELY-senter har tatt vannprøver fra Nuorttibekken overfor og nedenfor Näätämö tettsted (kartvedlegg). Inntil nå har man tatt prøver to ganger og planen er å ta en prøve til. Resultatene så langt tilsier at tettstedet Näätämö ikke påvirker vannkvaliteten i Nuorttibekken. Det er heller ikke blitt oppdaget tegn på belastning fra avløpsvann, på vannkvaliteten fra observasjonsstedet nedenfor Näätämö tettsted.

Diskusjon:

- *Kåre Våga* takker for utredningen som er gjort og fastslo at det er viktig at vi kan samarbeide og at sakene blir tatt hånd om.
- *Bente Christiansen* fastslo at sentrale spørsmål for vannforvaltning er ute på høring i begge land. Sentrale spørsmål på norsk side blir også oversatt til finsk og det er viktig at innbyggere og myndigheter i begge land kan si sin mening om saken.

7. TANAVASSDRAGETS NEDBØRSFELT

7.1 Aktuelle saker i Tanaelvens nedbørsfelt: orienteringer ved kommunenes representanter

Varamedlem Frank Ingilæ orienterte om aktuelle saker i Tanaområdet.

- Ny Tanabru (skråstagbru) – planleggingen skal være ferdig mars 2013. Reguleringen til kommunestyre behandling i mars 2013. Mer informasjon på kommunens hjemmeside (www.tana.kommune.no). Bevilging til utbygging tidligst i 2014.
- Ny hovedplan for avløp (en teknisk avløpsplan) er ute på høring. For å sikre god vannkvalitet i Tanaelva. Pris på investeringer i årene frem til 2018 er ca. 12 millioner NOK i avløpsrensingstiltak.
- Nytt renseanlegg i Skippagurra tettsted er under bygging. Skal være ferdig høsten 2012.
- Tana fiskeforvaltning (TF) – mye uro blant rettighetshaverne (garn- og stengselfiskere) ønsker å bytte ut styret i TF. Bakgrunnen til uroen er innstramminger i fisket i Tanavassdraget på norsk side – ikke sikret forståelsen for tiltakene hos de lokale rettighetshaverne.
- Losplikten i Tanamunningen er opphevet. Ansvarlig myndighet, Kystverket, mener at farledsbevis er nok for å kunne føre store skip i disse farvann. Dette er meget beklagelig. Kommunen mener at pga. strømforhold, bunnforhold, flo/fjære og vind, er dette en meget krevende passasje å navigere i uten lokalkjent los. Videre mener kommunene at fjerning av

losplikten øker risikoen for ulykker og at fartøy skal havarere i f. eks naturreservatet i Tanamunningen, med rikt fugle- og dyreliv. Mulige konsekvenser for laksen i Tanavassdraget må også tas med i betraktningen.

Medlem Anne Toril Balto orienterte om aktuelle saker i Karasjok kommune. Plan for kloakksystemet er igangsatt i Karasjok, planer for renseanlegget er fortsatt åpne. Kommunen har store utfordringer rundt kloakknettet og renseanlegget for vann i Karasjok.

Varamedlem Ilmari Tapiola orienterte om at aktuelle saker i Utsjokk. Kommunen har oppgradert renseanlegget for avløpsvann i Karigasniemi. Man planlegger å utvide kommuneplanens arealdel for Utsjokk kommune. De fleste husstander er knyttet til kommunalt kloakknnett.

Medlem Minka Laiti orienterte om sjørret, og de lokale turistbedriftenes ønske om en ukes utvidet fisketid.

Diskusjon:

- Det ble konstatert at saker knyttet til fiske egentlig ikke hører til mandatet for norsk- finsk grensevassdragskommisjon, men saken kan diskuteres. I Neiden på norsk side er fisket etter sjørret utvidet med 15 dager i september i nedre del av elva der laksen ikke gyter. Ev. utvidelser passer ikke i områder med felles gyteområde for laks. I Tana kommune har lokale forvaltningsmyndigheter besluttet å forkorte tidsrommet for laksefisket for lokale på norsk side i 2012. I enkelte fiskeområder på norsk side nedenfor Nuorgam har man utvidet fiskeperioden for sjørret i 2012.

Vedtak:

Kommisjonen ønsker å få mer informasjon fra fiskerisakkyndige angående spørsmålet om ev. utvidelse av fangst etter sjørret. Saken tas opp på nytt på møtet til neste år.

Kommisjonen gir en anbefaling om å gjeninnføre losplikten i Tanamunningen (vedlegg 2).

7.2 Overvåking av tilstanden til Tanavassdraget

Sakkyndig Annukka Puro-Tahvanainen fra Lappland ELY- senter orienterte om status for overvåking av tilstanden til Tanavassdraget. Det er ikke arrangert et atskilt møte angående overvåking av tilstanden til Tanaelva, men saken ble diskutert i Vadsø i september 2011 på et møte om saker knyttet til vannrammedirektivet. På møtet deltok Pekka Ränä og Petri Liljaniemi fra finsk side og Eirik Frøiland og Tiia Kalske fra norsk side. Man ble enige på møtet om at Eirik Frøiland utreder status for vassdragsovervåking på norsk side, samt muligheter for å finansiere et felles overvåkingsprogram. Saken ble inntil videre lagt på vent fordi overvåkingsprogrammene i Finland oppgraderes under høsten 2012. I denne forbindelsen vil det være hensiktsmessig å gjennomgå overvåkingsprogrammet for Tanaelva eller hele vannregionen Tana-Neiden-Pasvik.

Diskusjon:

- *Bente Christiansen* fra Fylkesmannen i Finnmark og *Anne Smeland* fra Finnmark fylkeskommune orienterte om vannforvaltningen i Norge som er delt mellom fylkeskommunen og fylkesmannen: fylkeskommunen er ansvarlig for plan og prosess og fylkesmannen for overvåking. Det er viktig at samarbeidet i vannforvaltning og overvåking videre utvikles.

Vedtak:

Kommisjonen gir en anbefaling om at ansvarlige myndigheter i Norge og Finland forbereder og iverksetter felles program for overvåking av tilstanden til overflatevann i den internasjonale vannregionen Tana-Neiden-Pasvik, i overensstemmelse med kravene satt i EUs rammedirektiv for vann (Vanndirektivet) (vedlegg 2).

7.3 Utvikling av myndighetssamarbeidet i Tanaelvdalen 2011-2013 Interreg – prosjekt

Sakkyndig Niina Karjalainen fra Lappland ELY– senter orienterte om fremdrift og status for prosjektet. Tiltakene i prosjektet er følgende: Landskapsarbeid/revegetasjon på områder med erosjonsforbygning (et sted i Finland og to steder i Norge), en felles veileder for erosjonssikring, plan for landskapsarbeid/ revegetasjon for Nuorgam tettsted (ferdig), generell plan for landskapsarbeid for norsk side langs Tanaelva (i gang), samt bygging av konstruksjoner for rekreasjonsbruk i Nuorgam tettsted (i gang), skråfotografering (ferdig), gjennomgang og befaringsplan av tidligere erosjonslokaliteter (i gang) og kartlegging av flomrisiko på finsk og norsk side: Nuorgam-Polmak som pilot (i gang).

Diskusjon:

- Det har ikke vært skikkelig vårflom i Anarjohka på flere år. Derfor har sand og steiner pakket seg på flere steder og det finnes bare lite vann.
- Det finnes en vanskelig erosjonslokalitet i Tana kommune. Denne ligger i naturreservatet og tidligere fantes det konstruksjoner/bygninger der. En bygning ble ødelagt på grunn av erosjon. Kommunen har måttet være i kontakt med bl.a. NVE. Elva har endret seg mye i løpet av tiden.
- Landskapsarbeid/revegetasjon av elfeforbygninger ble også drøftet. NVE lager planer for revegetasjon/landskapsarbeid for erosjonslokaliteter. Representant fra NVE har vanligvis deltatt på kommisjonsmøte, men på årets møte hadde de ikke mulighet til å delta.

7.4 Elvemuslingen har overlevd i Karasjok

Bente Christiansen fra Fylkesmannen i Finnmark orienterte om gjenfunn av elvemusling i Karasjok. Elvemuslingen ble offisielt regnet som utdødd på norsk side i Tanavassdraget omkring 1970, men er gjenfunnet i juli 2012 med hjelp av lokalbefolkningen. Bestanden er fortsatt truet, da det bare ble gjenfunnet gamle individer og foryngelse mangler.

8. Vanddirektivet, flomdirektivet og Barentssamarbeidet

8.1 Finlands formannskap i Barents miljøvernsamarbeidet

Sakkyndig Henna Haapala fra Miljødepartementet orienterte om Finlands formannskap i Barents miljøvernsamarbeidet. Samarbeidsgruppene for miljø har vært aktive både på regionalt og nasjonalt nivå. Under Finlands formannskapsperiode har man fokus på Barents 'hot spots', samarbeid om miljøvern, klimaendring og vannspørsmål. Listen over Barents hot spots inneholder de 43 mest miljøforurensende lokaliteter i Den delen av Barentsregionen som ligger i Russland. Tiltakene for å minske antallet av disse fortsetter i kommende år i regi av Barentssamarbeid. Under det finske formannskapet skal det den 23.-25.4. 2013 i Rovaniemi arrangeres en konferanse for både myndigheter og bedrifter om beste praksis i gruvebransjen.

Hovedvekten i Barents miljøvernsamarbeid er å utvikle nettverket av naturvernområder i Barentsområdet. Spørsmål knyttet til miljøvern er sterkt fremme under det finske formannskapet. Tiltaksplan til støtte for dette arbeidet blir ferdigstilt i løpet av høsten. I samarbeid om vannspørsmål har man lagt vekt på gjennomføring av prosjekter, samt oppstart av nye. En del av disse er også blitt lagt frem under dette kommisjonsmøte. Det finnes to fokusområder på vannsiden: internasjonale tiltak knyttet til vannforvaltning (samarbeid med Russland), samt vannressurser og klimaendring.

Diskusjon:

- *Medlem Cecilie Hansen* kommenterte at det er godt at Barents samarbeidsgruppe for miljø har tatt fatt i miljøspørsmål, men klimaspørsmål har fått for lite oppmerksomhet. Barentssekretariatet i Kirkenes konsentrerer seg for mye i bruken av olje og andre ikke-

fornybare naturressurser når man burde sette mer fokus på fornybare energikilder. Bruken av ikke-fornybare naturressurser er en utfordring og i det arbeidet bør man ta hensyn til påvirkninger på miljø, reiseliv og reindrift. Aktivitetene hos Barentssekretariatet i Kirkenes burde utvikle videre i retning av miljøspørsmål bl.a. når det gjelder finansiering.

- *Henna Haapala* svarte at Cecilie Hansen har brakt frem gode forslag som skal noteres i Barentssamarbeid.
- *Bente Christiansen* slo fast at Barentssekretariatet i Kirkenes sjeldent gir støtte til miljøprosjekter. Derfor anser Fylkesmannen det som mer effektivt at søke EU-midler enn finansiering fra sekretariatet. Nå til dags gjennomføres det flere EU-finansierte miljøprosjekter i Norge.

8.2 Orientering om status for vannforvaltning i Finland

Sakkyndig Pekka Räänä fra Lappland ELY- senter orienterte om status for andre planperiode i Finland. Vedtatte vannforvaltningsplaner har vært i gjeldende i nesten tre år. Det lages en doktorgradsavhandling om hvordan vannforvaltningsplaner tas i betraktning i tillatelsesprosesser med hjemmel i miljø- og vannlovgivning. Vannforvaltningsplanene har påvirket hvilke tiltak som prioriteres for finansiering og det antas at denne styrende mekanismen øker i fremtiden. I den neste EU-planperioden for jordbruk rettes miljøstøtte knyttet til regionalt vannvern sannsynlig mer nøyaktig enn tidligere til risikoområder der tilstanden til vann er truet.

Man gjennomfører tiltak som er vedtatt i første planperiode. Status for gjennomføring av tiltakene rapporteres til EU på slutten av 2012. Status for gjennomføring av alle tiltak rapporteres etter tiltakstype i samsvar med en trestegs modell: *tiltak ferdigstilt*, *tiltak i gang*, eller *gjennomføring er ikke satt i gang*. Prioriterte/ utvalgte tiltak (en eller flere/vannregioner) rapporteres som antallet gjennomførte tiltak, som antall prosjekter, andelen areal eller som kostnader. Prioriterte tiltak for vannregionen Tana-Neiden-Pasvik rapporteres 'Veiledning for spredt og hyttebebyggelse' (antall faste eiendommer) og 'Forebygging av spredning av fiskesykdommer/parasitter' (antall desinfiseringer).

Andre planperiode (2016-2021) er i gang. Planprogram for vannforvaltning og vesentlige vannforvaltningsspørsmål er på høring (i perioden er 15.6.- 17.12. 2012). Høringsdokumentet er oversatt til norsk og berørte norske kommuner og innbyggere kan kommentere forslaget.

Vesentlige vannforvaltningsspørsmål knytter seg til følgende temaer:

- Forbedring av vannforsyning i spredt bebygde områder
- Redusere ulemper som følge av vei- og vannutbygging, samt regulering
- Redusere ulemper oppstått som følge av flom
- Håndtering av vassdragsbelastning
- Forebygging av spredning av fremmede arter og spredning av fiskesykdommer

Det har kommet ny lovgivning, strategier og programmer som påvirker vannforvaltningen (for eksempel Havdirektivet (Marin strategi), nasjonal strategi for fiskevandringssveier, vassdragsrestaureringsstrategi). Gruveindustrien vokser og det skal eventuelt åpnes nye gruver i vannregionen. Planen er å karakterisere alle innsjøer over 1 km² og elver med nedbørsfelt over 100 km² under andre planperiode.

8.3 Orientering om status for vannforvaltning i Norge

Sakkyndig Anne Smeland fra Finnmark fylkeskommune orienterte om status for andre planperiode i Norge. Vannregionen Finnmark består av Finnmark fylke. Vannforvaltningen i Norge er todelt på fylkesnivå: ansvaret for vannforvaltning tilhører både fylkeskommunen (plan og prosess ansvarlig) og fylkesmannen (ansvar for vannovervåking). Statlige og regionale sektormyndigheter hører også til vannregionutvalget i fylket. På lokalt nivå fungerer lokale vannområdeutvalg med deltakere fra lokalt nivå og fra samme sektorer som på fylkesnivået.

Tidsplanen på norsk side for andre planperiode tilsvarer stort sett den finske tidsplanen. Vannregionutvalget har gjort vedtak om tidsplan og planprogram for utarbeiding av vannforvaltningsplan. Prosessen for ferdigstilling av vesentlige spørsmål har vært lang og omfattende. Forslag til vesentlige spørsmål er ute på høring til den 10.1.2013.

Påvirkninger på vassdrag i vannregion Finnmark kommer først og fremst fra gruvedrift, avløpsvann og mulige akutte utslipp. Belastningen på elver og innsjøer er forurensing fra russisk metallindustri, vassdragsregulering og fremmede arter. Videre utfordringer i elver er vandringshindre, overbeskatning av laks, forebygging av spredning av fiske sykdommer og påvirkninger fra fiskeoppdrett på bestander av vill anadrom fisk. Hovedsakelig mener man at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, dog mangler man informasjon om for eksempel påvirkninger fra kloakkutslipp og forurensede sedimenter i havner. De fleste vannforekomster er blitt avgrenset og typifisert. Risikoanalyse er gjennomført på 95 % av vannforekomstene. Regionalt overvåkingsprogram skal ferdigstilles innen slutten av år 2012. Status for gjennomføring av tiltakene i første vannforvaltningsperiode rapporteres også på norsk side innen slutten av dette året. Det er viktig å forbedre samarbeidet med Lappand ELY-senter og få i stand samarbeid og prosjekter også med Russland. Mer informasjon på www.vann-nett.nve.no og www.vannportalen.no

8.4 Orientering om status for den internasjonale vannregionen

Formann Matti Hepola fra Lappland ELY-senter orienterte om status for etablering av internasjonal vannregion. Det dreier seg om etablering av internasjonal vannregion i felles nedbørsfelt i trå med EUs rammedirektiv for vann og inngåing av overenskomst tilknyttet dette. Saken er blitt forhandlet om i flere år, allerede i 2010 fremla Finland et forslag om etablering av en finsk-norsk vannregion med en statsavtale mellom Finland og Norge. Etter dette leverte Norge sitt eget forslag om at saken kunne tas hånd om med en såkalt Memorandum of Understanding.

Norge har våren 2012 meddelt at de er klare til å utarbeide en statsavtale. På invitasjon fra norsk miljøverndepartement ble det den 27.6.2012 i Oslo forhandlet generelt om innhold i og forberedelse av overenskomsten. Man har samme oppfatning om innholdet i overenskomsten og man ble enig på møtet om å utarbeide et foreløpig utkast til overenskomst innen neste møte. Neste møte avholdes i Helsinki i slutten av oktober. Det ble konstatert at den kommende overenskomsten ikke skal dekke spørsmål knyttet til fiske, rekreasjonsbruk av vassdrag eller flom. Man har tenkt at kommisjonen kunne ha en koordinerende rolle. Foreløpig tidsplan i saken angående en overenskomst, er at man etter møtet i oktober allerede kunne oversette utkastet til overenskomst og sende den ut på høring til relevante instanser. Man etterstreber å avslutte høringen i løpet av januar 2013 og ferdigstille overenskomsten våren 2013.

Diskusjon:

- *Bente Christiansen* la frem at etter norsk oppfatning skulle rollen til finsk-norsk grensevassdragskommisjon være bare rådgivende og ikke koordinerende. Utkastet til overenskomst kommer til å foreligge på norsk, samisk og finsk.
- *Matti Hepola* og *Pekka Räinen* kommenterte at forståelsen av begrepet koordinerende varierer. Etter deres oppfatning kunne kommisjonen blant annet ta stilling til å gi uttalelser om spørsmål knyttet til vannforvaltning.

8.5 Program for bruk og vern av vassdrag i russisk del av Barentsregionen

Direktør Margarita E. Ryabtseva fra den føderale tjenesten for tilsyn og bruk av naturressurser i Murmansk regionen (Rosprirosnadzor) orienterte om generelle planer for bruk og vern av vassdrag. Forskrift fra regjeringen i den russiske føderasjonen ligger til grunn for utarbeiding av planer for bruk og vern av vassdrag. Ut fra disse utarbeides mer detaljerte vannvernsplaner for hele nedbørsfelt. I arbeidet tar man hensyn til sosialøkonomiske prognoser og arealplaner. Også planer angående næringsliv og internasjonale overenskomster om bruk og vern av grensevassdrag tas

hensyn til. Som kunnskapsgrunnlag benyttes statlig vannregister og viten om tilstanden til vannmiljø.

Fylkesadministrasjonen i Murmansk (Komiteen for næringsutvikling, miljø og naturressurser) har utarbeidet to planer: vassdragsplaner for Kvitsjøen og Barentshavet. Planen for vassdragene som renner ut i Barentshavet inneholder blant annet utredning av status for vannkvalitet, utvikling av vannforsyningssystemer, restaurering av vassdrag og vassdragskonstruksjoner, utvikling av vannovervåking og forbedring av vannkvalitet som følge av minskning av industriutslipp, samt definering av vernesoner for vassdrag og utvikling av forvaltningssystemer for vannressurser.

Diskusjon:

- Det ble konstatert at foredraget var godt og interessant og det ville være bra å få det oversatt.
- Det er viktig at planlegging av vannforsyning går frem i Russland og man bør ha samarbeid med Russland om det felles nedbørsfelt.

8.6 Flomdirektivets gjennomføring i de internasjonale vannregionene

Sakkyndig Niina Karjalainen fra Lappland ELY– senter orienterte om gjennomføringen av flomdirektivet i internasjonale vannregioner. Nasjonal lovgivning (Finland) for implementering av flomdirektivet ble ferdig i 2010. Gjennomføringen er delt inn i: foreløpig flomrisikoanalyse, flomsonekart og flomrisikoplaner. Foreløpig analyse ble ferdig i 2011 og på bakgrunn av denne utpekte jord- og skogbruksministeriet 21 områder med høy flomrisiko. Samtidig oppnevnte ministeriet 16 flomgrupper til å koordinere planleggingen av flomrisikoforvaltningen på nedbørsfeltnivå, inkludert en eller flere flomrisikoområder. I flomgruppen i Lapplandsregion finnes representanter fra kommuner, ELY-senter, Lapplands forbund og Lapplands brann- og redningstjeneste.

Det er ikke blitt identifisert soner med flomrisiko av betydning i Tanavassdragets nedbørsfelt. I Pasvik nedbørsfelt ble tettstedet Ivalo identifisert som område med høy flomrisiko. Det ble laget flomrisikoplan for Ivaloelvas nedbørsfelt (ikke internasjonal vannregion). På et nordisk flommøte den 21.-22.8. arrangert av jord- og skogbruksministeriet, informerte NVE at de har anbefalt Norges olje- og energidepartement at flomdirektivet ikke skulle implementeres i Norge. Avgjørelse er ikke tatt i saken.

9. Øvrige saker

Formann Matti Hepola la frem et forslag om en felles temadag med den svensk-finske grenseelvskommisjonen i forbindelse med neste møte i den norsk-finske grensevassdragskommisjonen. Man kunne under en felles temadag ta opp rollen og mandatet til kommisjonene, arbeidsmetoder og annen erfaringsutveksling.

Bente Christiansen slo fast at det er viktig å dele erfaringer med andre kommisjoner. Rollen til den finsk-svenske grenseelvskommisjonen er endret, så tanken var god.

Vedtak:

Det ble avtalt at man inviterer den svensk-finske grenseelvskommisjonen til neste møte og holder en dags fellesmøte.

9.1 Befaring på Enaresjøen og til Tanavassdragets utspring i området Angeli- Karigasniemi

Kommisjonen var på båtturen på Enaresjøen og til "Ukkostenen" tirsdag den 4.9. Enaresjøen er del av nedbørsfeltet til Pasvikvannområde. Onsdag den 5.9 befarte kommisjonen Anarjokka, Matinköngäs og Skarfanuni (erosjonslokalitet) i Karigasniemi området i Tanaelvas nedbørsfelt.

10. Anbefalinger fra møtet

Det ble gitt to anbefalinger, samt uttalelse til planprogram for konsekvensutredning angående Sydvaranger gruve på møtet. Anbefalingene i 2012 er (vedlegg 2):

- Overvåkingsprogram for internasjonal vannregion Tana-Neiden-Pasvik
- Losplikt for fartøy i Tanamunningen

11. Kommisjonens neste møte

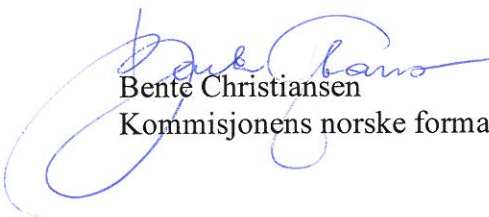
Varamedlem Frank Ingilæ, foreslo at kommisjonens neste møte arrangeres siste uken i august 2013 (27.-29.8.2013), i Tana kommune. Befaring i Tanamunningen naturreservat, samt mulig besøk på kvartsittbruddet kan inkluderes i møteprogrammet.

Avslutning av møtet

Den finske formannen Matti Hepola takket alle deltagerne og tolker, og avsluttet møtet kl. 14.15.

Outi Mähönen
Kommisjonens finske varaformann

Bente Christiansen
Kommisjonens norske formann

Vedlegg 1 Deltagerliste
Vedlegg 2 Kommisjonens anbefalinger 2012